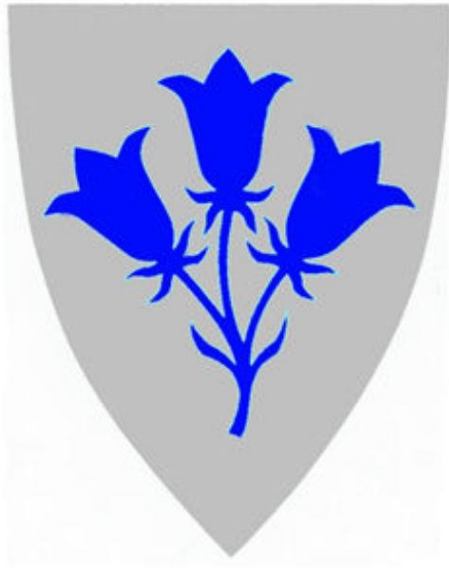

Mulighetsstudie landbruk i Kvænen

19. Mars 2019

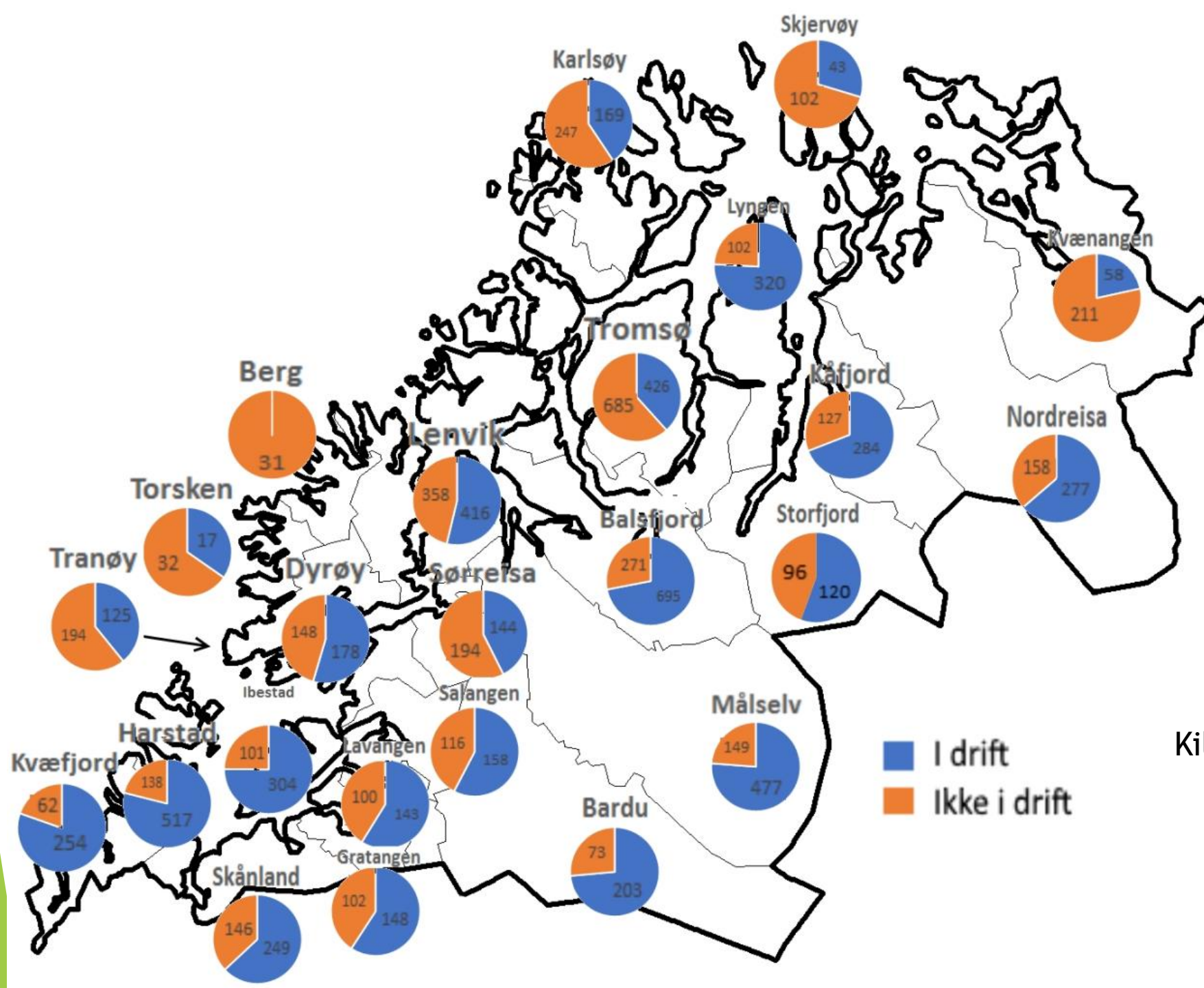
Kort om Kvænen

- Kontraster og mangfold
- Kyst-innland-øyer, veiløse bygder
- Stor kommune-lite folk -1220
- Demografiske og næringsmessige utfordringer
- Stor andel offentlig ansatte
- Grei, men ikke god kommuneøkonomi
- Landbruk og fiske har gått tilbake
- Fiskeoppdrett
- Stor reindrift
- Småbedrifter

Bakgrunn Landbruksprosjekt

- ▶ Jord- og skogbruk har vært viktige næringer. I hovedsak en småbruksstruktur
- ▶ Stor tilbakegang
- ▶ De siste 20 årene er antall PT-søkere redusert fra 50 til 10.
- ▶ Dyrka mark i drift er gått ned fra ca. 5000 til 2500 i samme periode
- ▶ Dårligere utvikling enn i nabokommunene
- ▶ Politisk debatt om landbrukseiendommer som benyttes til fritid - Fokus på bosetting men ikke drift.
- ▶ Dårlig eierstruktur-sameier utvikles på mange eiendommer
- ▶ **Dette er et uutnyttet potensiale for næring, verdiskaping og bosetting 😊**

Kilde: Agri Analyse -8/2017

Google

Omstillingskommune

- ▶ Tilbakegang i næringslivet → Behov for omstilling
- ▶ Tilskudd fra Troms fylkeskommune. 3 (+3) år.
- ▶ Innsatsområder i Kvæningen:
 - ▶ Opplevelsesnæringer
 - ▶ Tilrettelegging og entreprenørskapskultur
 - ▶ Utvikling og samarbeid i eksisterende næringsliv
- ▶ Omstillingsarbeidet driftes av kommunalt eid AS «Kvæningen næringsfabrikk»
 - ▶ Tilrettelegging og bistand til utviklingsarbeid
 - ▶ Bidrar økonomisk i mulighetsstudien for landbruk.

Mulighetssudie Landbruk

- Overordna målsetting om å styrke verdiskapingen i landbruket
- Lage oversikt over ressursene for landbruksproduksjon (både naturgitte og menneskelige)
- Finne årsakene som begrenser nysatsing (**lokalt fokus**)
- Vise til aktuelle løsninger/muligheter
- Dokumentere funnene i en **rapport**
- Prosessen skal bidra til å gi landbruket større plass i samfunnsdebatten

Skal brukes som beslutningsgrunnlag for strategisk planlegging og utforming av Landbrukspolitikken i Kvæningen.

Synliggjøre lokale utfordringer for omgivelsene

Vi tenker også å følge opp med videre utviklingsprosjekt

En plass må vi begynne for å snu skuta

Vi håper studien vil være starten på en langsiktig utvikling:

- ▶ Øke produksjonen i landbruket
- ▶ Ta i bruk arealer ute av drift
- ▶ Styrke fagmiljøet
- ▶ Komme i gang med prosesser som medfører generasjonsskifter
- ▶ Styrke landbruket sin posisjon i samfunnet
- ▶ En mer langsiktig og forutsigbar politikk lokalt

Metode

- ▶ Finansiering: FM (Utrednings og tilretteleggingsmidler). Kommunen omstillingsmidler og egeninnsats.
- ▶ Ansatt prosjektleder i 50 % stilling i 8 måneder. (Ida Karlstrøm)
- ▶ Referansegruppe med variert bakgrunn
- ▶ Kartlegge og synliggjøre ressursgrunnlaget:
 - ▶ Sammenstilling av data, kart, landbruksregister, historiske data, befaringer, mm.
 - ▶ Intervju og spørreundersøkelser
 - ▶ Nåværende gårdbrukere
 - ▶ Tidligere gårdbrukere
 - ▶ Neste generasjon
 - ▶ Passive gårdeiere
- ▶ Folkemøte med gjester fra Innovasjon, Fylkesmannen, faglag mm. Politisk inviteres særskilt.
- ▶ Dialog med andre utviklingsprosjekter, (bla. Storfjord og Kvæfjord)
- ▶ Analyse og rapportskriving

Noen foreløbige funn og hypoteser

- ▶ Aktørene i næringa har god plass og er stort sett fornøyd, men savner et sterkere fagmiljø.
- ▶ Leiejordutfordringen er liten pga liten konkurranse.
- ▶ Store forventninger til politisk ledelse for å legge til rette. Forutsetter kunnskap og tydelig politikk.
- ▶ Rovdyrproblematikken er stor- «umulig» å drive med sau på fastlandet. Vi hadde mange sauebruk. Vi har også betydelig bygdedyrproblematikk..
- ▶ Vi er en utkant. Sliter med «smådriftsulemper».
- ▶ Lav arbeidsledighet. Lettere å finne annen jobb. Og så er det mye annet som skal gjøres her i livet...
- ▶ Mye negativitet-Usikre framtidsutsikter i Kvæningen pga nedlegging av tjenester og tilbud i nærmiljøet.
- ▶ Generelt skummelt å «ta steget» å gjøre noe med det.
- ▶ Behov for informasjon om ordninger, lover og regler

Andre forhold

- ▶ Store forventninger til offentlig bidrag. Flere aktører ønsker å drive med kulturlandskapspleie gjennom små besetninger med villsau, geit, bruk av no-fence ol. Mulig start på noe, men fanges i for liten grad opp av virkemiddelbruken.
- ▶ Alternativ verdi av eiendom til utbygging.
 - ▶ Vanskelig å fordele arv→sameier oppstår på mange småbruk.
 - ▶ Stødig arealplanlegging og oppfølging av jord- og konsesjonslov over tid kan forebygge tilfeldig tap av verdifulle arealressurser.

-Vi har små gårder og vanskelig terreng!

Det kunne vært verre!

A photograph of a field of purple bell-shaped flowers, likely Campanula, in full bloom. The flowers are scattered across a green field, with some in sharp focus in the foreground and others blurred in the background. A red building is visible in the distance under a clear blue sky. The text "Takk for meg!" is overlaid in the center of the image.

Takk for meg!